

V Bruselu dne 16.3.2020
COM(2020) 115 final

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ

COVID-19: dočasné omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné, do EU

Krise způsobená koronavirem představuje nyní pandemii, která se rozšířila po celém světě s případy nákazy na pěti kontinentech. Globalizace a mezinárodní pohyb lidí vytváří podmínky, které usnadňují šíření tohoto viru přes hranice. Krize v oblasti veřejného zdraví vedla prostřednictvím cestování k velkému počtu případů importované nákazy v několika zemích, které se postupně staly místními ohnisky viru v důsledku postupného, avšak rozsáhlého přenášení v populaci. Čím dříve se přeruší vazba mezi řetězcem přenosu a cestováním, tím rychleji dojde k zintenzivnění místního přenosu viru, což vyvíjí velký tlak na systémy zdravotní péče.

V tomto okamžiku se má za to, že Evropská unie je epicentrem pandemie COVID-19. V posledních několika týdnech přijaly členské státy řadu drastických opatření k omezení šíření viru. Případy nákazy COVID-19 se však během krátké doby exponenciálně zvýšily, což způsobuje, že systémy zdravotní péče členských států jsou pod značným tlakem, který též každý den exponenciálně roste.

Ačkoli Světová zdravotnická organizace obecně nepovažuje cestovní omezení za nejúčinnější způsob boje proti pandemii, je z důvodu rychlého šíření viru COVID-19 zásadní, aby EU a členské státy přijaly naléhavé, okamžité a koordinované opatření, jehož cílem není jen chránit veřejné zdraví naší populace, ale také zabránit dalšímu šíření viru z EU do jiných zemí, jak bylo zaznamenáno v posledních týdnech.

Cestovní omezení by se měla zaměřit na výrazné snížení toků příchozích osob na vnějších hranicích Unie, což by rovněž zpomalilo přenášení do jiných zemí při návratu cestujících, a na odrazování občanů EU a dalších osob pobývajících v prostoru EU¹ od vycestování.

V tomto sdělení Komise doporučuje Evropské radě, aby jednala v zájmu rychlého přijetí koordinovaného rozhodnutí hlav států nebo předsedů vlád členských států Schengenu společně s jejich protějšky ze států přidružených k Schengenu za účelem uplatnění dočasného omezení veškerých cest, jež nejsou nezbytně nutné, z třetích zemí do prostoru EU+.

Vnější hranice EU musí fungovat jako bezpečnostní pásmo pro **všechny státy schengenského prostoru**. Je to ve společném zájmu a společnou odpovědností. Za současných okolností, kdy je koronavirus rozšířen v celé EU, nabízí režim vnějších hranic příležitost pro společný postup členských států za účelem omezení globálního šíření viru.

Jakékoli opatření na vnějších hranicích musí **být uplatňováno ve všech částech vnějších hranic EU**. Dočasné omezení cestování by mohlo být účinné pouze tehdy, pokud **bude přijato a provedeno státy Schengenu pro všechny vnější hranice současně a jednotným způsobem**. Hrozí, že nekoordinovaná cestovní omezení ze strany jednotlivých členských států pro jejich části vnějších hranic budou neúčinná. Jakékoli jednostranné rozhodnutí schengenského státu uplatňovat dočasné cestovní omezení na jeho vlastní část vnějších hranic by mohlo být snadno ohroženo těmi, kteří vstoupí do schengenského prostoru v jiné části vnějších hranic: obdobně koordinované rozhodnutí vyžaduje účast všech.

Takové opatření by rovněž umožnilo zrušit opatření v podobě kontrol na vnitřních hranicích, které několik členských států nedávno znovu zavedlo ve snaze omezit šíření viru. Hrozí, že

¹ Součástí „prostoru EU+“ by měly být všechny členské státy Schengenu (včetně Bulharska, Chorvatska, Kypru a Rumunska), jakož i čtyři státy přidružené k Schengenu. Pokud se rozhodnou ke spolupráci, zahrnovala by oblast rovněž Irsko a Spojené království.

tato opatření by mohla mít vážný dopad na fungování jednotného trhu, neboť EU a schengenský prostor se vyznačují vysokým stupněm integrace a každý den překračují vnitřní hranice miliony lidí.

Oblast působnosti

Dočasné cestovní omezení by se mělo vztahovat na veškeré cesty, jež nejsou nezbytně nutné, z třetích zemí do prostoru EU+.

Aby takové dočasné cestovní omezení mělo požadovaný účinek, pokud jde o omezení šíření viru, musí být výjimky omezeny na cestování pro nezbytně nutné účely².

Dočasné cestovní omezení musí stanovit **výjimku pro státní příslušníky všech členských států EU a států přidružených k Schengenu**³ pro účely návratu do jejich domovů. Tato výjimka se musí vztahovat na:

- všechny občany EU⁴ a občany států přidružených k Schengenu a jejich rodinné příslušníky,
- státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty podle směrnice o dlouhodobém pobytu⁵, a osoby, které mají právo na pobyt na základě jiných směrnic EU nebo vnitrostátních právních předpisů, nebo osoby, které jsou držiteli vnitrostátních dlouhodobých víz.

Omezení by se také nemělo vztahovat na jiné cestující s nezbytnou funkcí či potřebou, včetně:

- zdravotnických pracovníků, zdravotnických výzkumných pracovníků a pracovníků v oblasti péče o seniory,
- příhraničních pracovníků,
- pracovníků v dopravě podílejících se na přepravě zboží a dalších pracovníků v dopravě v nezbytném rozsahu,
- diplomatů, zaměstnanců mezinárodních organizací, příslušníků ozbrojených sil a pracovníků poskytujících humanitární pomoc při výkonu jejich funkcí,
- tranzitních cestujících⁶,
- osob cestujících z naléhavých rodinných důvodů,
- osob, které potřebují mezinárodní ochranu, nebo z jiných humanitárních důvodů.

U osob, které mohou vstoupit do prostoru EU+, by měly být provedeny koordinované a posílené kontroly zdravotního stavu⁷.

² Zvláštní režim průjezdu do Kaliningradu by měl platit i nadále, avšak vlaky v rámci tohoto režimu by neměly zastavovat na území Schengenu.

³ Island, Lichtenštejnsko, Norsko, Švýcarsko.

⁴ Se státními příslušníky Spojeného království je do konce roku 2020 stále zacházeno stejně jako s občany EU.

⁵ Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, Úř. věst. L 16, 23.1.2004, s. 44.

⁶ Včetně těch, kteří byli repatriováni s konzulární pomocí.

⁷ Pokyny pro opatření v oblasti správy hranic za účelem ochrany zdraví a zajištění dostupnosti zboží a základních služeb, 16.3.2020, C(2020) 1753 final.

Doba trvání

Dočasné cestovní omezení by se mělo uplatňovat po dobu 30 dnů. Jakékoli případné prodloužení této lhůty by mělo být posouzeno v závislosti na dalším vývoji.

Závěr

Dočasné omezení cest, jež nejsou nezbytně nutné, z třetích zemí do prostoru EU+ vyžaduje **koordinované rozhodnutí na úrovni EU** po dohodě se státy přidruženými k Schengenu.

Za tímto účelem Komise vyzývá Evropskou radu k jednání, aby hlavy států nebo předsedové vlád členských států Schengenu společně s jejich protějšky ze států přidružených k Schengenu rychle přijali **rozhodnutí s okamžitým účinkem týkající se uplatnění cestovního omezení na cesty, jež nejsou nezbytně nutné, z třetích zemí do prostoru EU+**, a to ve všech částech vnějších hranic schengenského prostoru.

Irsko a Spojené království se s ohledem na společný prostor cestování vyzývají, aby toto dočasné cestovní omezení rovněž uplatňovaly.

Členské státy EU a státy přidružené k Schengenu by rovněž měly důrazně vyzvat občany a osoby pobývající na jejich území, aby necestovali mimo jejich území, aby se zabránilo dalšímu šíření viru do jiných zemí.